

I YLEINEN OSA (VÄHINTÄÄN 4 TUNTIA)

1. Voimankäytön perusteet
  - 1.1 Säännökset voimankäytöstä ja voimankäyttövälineistä
    - * mm. rikoslaki ja laki yksityisistä turvallisuuspalveluista
  - 1.2 Voimankäyttö
    - 1.2.1 Vähimmän haitan periaate
    - 1.2.2 Voimankäyttötilanteet
  - 1.3 Vartijan voimankäyttövälineet
    - 1.3.1 Lievempien välineiden käyttö
    - 1.3.2 Käsiraudat ja patukka
    - 1.3.3 Teleskooppipatukka
    - 1.3.4 Kaasusumutin
    - 1.3.5 Ampuma-ase
  - 1.4 Vartijan voimankäyttövälineiden kantaminen
2. Kohdehenkilön käyttäytyminen
  - 2.1 Peruskäyttäytyminen väkivalta- ja uhkatilanteissa
  - 2.2 Häiriintynyt persoona
  - 2.3 Huumeen ja alkoholin vaikutus käyttäytymiseen
  - 2.4 Nuoren käyttäytymisen kehitysvaiheet
  - 2.5 Stressin vaikutus toimintaan ja stressin hallintakeinot
  - 2.6 Sanattoman viestinnän merkit
  - 2.7 Puolueettomuus ja sovinnollisuus käyttäytymismuotona
  - 2.8 Tavoitehakuinen keskustelu
3. Kirjallinen koe opetuksen aiheista
  - * saavutettava vähintään 60 % enimmäispistemäärästä

II ERITYINEN OSA

TELESKOOPPIPATUKKAKOULUTUS (VÄHINTÄÄN 5 TUNTIA)

1. Teleskooppipatukka
  - 1.1 Teleskooppipatukan rakenne ja mallit
  - 1.2 Käyttöönotto, huoltaminen ja ongelmat
  - 1.3 Teleskooppipatukkalyönnin vaarallisuus
    - * lyönnin nopeus, kohdehenkilön fyysinen rakenne ja vaatetus, lyöjän koko ja fyysinen voima, patukan materiaali, osuma-alue, ote patukasta, osumakulma
2. Teleskooppipatukan käyttö
  - 2.1 Kantaminen ja kotelotyypit
  - 2.2 Ennakointi ja varautuminen torjuntatilanteeseen
  - 2.3 Lyönnin kohdealueet ja kielletyt alueet
    - * ensisijaiset kohdealueet; raajojen isot lihakset, esim. reisilihakset sekä hauis- ja ojentajalihakset

- * kielletyt alueet; pään alue, niska, kaula ja henkitorvi, selkäranka, munuaiset, sukelimet sekä pistolyönnein rintakehän ja vatsan alue
  - 2.4 Käyttö ja käsitys eri tilanteissa
    - * varoitus patukan käyttämisestä, esille ottaminen, patukan avaaminen, lyöminen
    - * perustekniikat; etäisyys-tekniikka, esille ottaminen, avaaminen, sulkeminen, oikeaoppinen lyönti
    - * torjunnat ja lyönnit; ylä- ja alatorjunta, sivutorjunta, asekauden lyönti, tukikäden lyönti, horjutus patukalla
  - 2.5 Käytön harjoitus
    - * käsityksen, perustekniikoiden sekä torjuntajen ja lyöntien harjoittelu, vähintään 10 harjoitetta
  - 2.6 Ensiapu ja jälkihoito käyttötapauksissa
  - 2.7 Raportointi
3. Koe
- 3.1 Kirjallinen koe opetetuista asioista
    - * saavutettava vähintään 60 % enimmäispistemäärästä
  - 3.2 Käyttämisen osaaminen
    - * todettava, että koulutettava hallitsee käsityksen, perustekniikat sekä lyönnit ja torjunnat
    - * käsitys ja perustekniikat; kuvitteellinen hyökkääjä lähestyy sanallisesti uhaten, ei kuitenkaan lyö tai potki: koulutettavan on käskytettävä hyökkääjää, otettava teleskooppipatukka esille ja avattava se, pidettävä etäisyys -tekniikalla ja patukalla horjuttamalla hyökkäävä henkilö pois koulutettavaan kohdistuvan hyökkäyksen uhka-alueelta
    - * lyönnit; kuvitteellinen hyökkääjä lähestyy uhkaavasti nyrkeillä huijatoen: koulutettavan on käsitys ja perustekniikat –kohdassa mainitun lisäksi lyötävä hyökkääjää patukalla hyökkäyksen torjumiseksi riittävän voimakkaasti ruumiin sallittuihin kohdealueisiin; ennen toimintakäskyä teleskooppipatukan tulee olla taskussa tai kantokotelossa kokoon pantuna

KAASUSUMUTINKOULUTUS (VÄHINTÄÄN 5 TUNTIA)

1. Vartija kaasusumuttimen haltijana/käyttäjänä
  - 1.1 Ampuma-aselain kaasusumutinta koskevat keskeiset säännökset
  - 1.2 Vartijan oikeus kaasusumuttimen hankintaan ja hallussapitoon
  - 1.3 Kaasusumuttimen käyttäminen työtehtävissä
2. Kaasusumuttimen sisältämät aineet
  - 2.1 Kyynelkaasun eri muodot, ominaisuudet ja vaikutukset
    - 2.1.1 CN
    - 2.1.2 CS
    - 2.1.3 CN/CS/OC
    - 2.1.4 OC
  - 2.2 Turva- ja vesisumuttimet
3. Kaasusumutin
  - 3.1 Sumuttimen rakenne ja ominaisuudet
  - 3.2 Takuuajan merkitys
  - 3.3 Kaasun pitoisuudet/voimakkuus

- 3.4 Kaasusumuttimen säilytys
  - 3.5 Eri kaasujen käyttökokemukset ja käyttövertailut
  - 3.6 Henkilökohtaisen sumuttimen valinta
  - 3.7 Laittomat kaasusumuttimet (mm. salakuljetetut)
    - * vaarat ja rangaistukset hallussapidosta
4. Kaasusumuttimen käyttö
- 4.1 Käytön rajoitukset
  - 4.2 Kantaminen ja kotelotyypit
  - 4.3 Ennakointi ja varautuminen torjuntatilanteeseen
  - 4.4 Ampumaetäisyys ja maali
  - 4.5 Riskiryhmät käytön kohteena
  - 4.6 Käyttö ja käsitys eri tilanteissa
    - * perusasennot
    - * liikkumismuodot
    - * esilleottotekniikat
    - * suihkutustekniikat
    - * aseeniistämisen estotekniikat
  - 4.7 Käytön harjoitus
    - 4.7.1 Vesisumuttimella, vähintään 15 suihkua
      - * kiinteä maali; paikalta, liikkeestä
      - * kuvitteellisen hyökkäyksen torjuminen
    - 4.7.2 Kaasusumuttimella
      - * kuvitteellisen hyökkäyksen torjuminen, vähintään 10 suihkua
  - 4.8 Ensiapu ja jälkihoito käyttötapaüksissa
  - 4.9 Raportointi
5. Koe
- 5.1 Kirjallinen koe opetetuista asioista.
    - * saavutettava vähintään 60 % enimmäispistemäärästä
  - 5.2 Käyttämisen osaaminen
    - * sumutettava vesisumuttimella hyväksyttävästi 5 suihkua, josta 2 suihkun on paikaltaan seisten osuttava 1,5 metrin etäisyydellä olevaan 10 cm läpimittaiseen alueeseen ja 2 suihkun hitaassa kävelyvauhtisessa liikkeessä ollen 1,5 m – 5 m etäisyydellä olevaan 15 cm läpimittaiseen alueeseen sekä 1 suihkun kuvitteellisen hyökkävän henkilön kasvojen alaosaan
    - * sumutettava kaasusumuttimella hyväksyttävästi 5 suihkua kuvitteellisen hyökkävän henkilön torjumiseksi siten, että suihkuilla on ratkaiseva merkitys hyökkäyksen torjumisessa

AMPUMA-ASEKOULUTUS (VÄHINTÄÄN 24 TUNTIA)

- 1. Vartija ampuma-aseen haltijana/käyttäjänä (6 tuntia)
  - 1.1 Ampuma-aselain keskeiset säännökset
  - 1.2 Vartijan oikeus aseiden hankintaan ja hallussapitoon
  - 1.3 Aseen säilyttäminen ja luovuttaminen
  - 1.4 Aseen kantaminen työtehtävissä
  - 1.5 Sanaton viestintä varusteiden ja ampuma-aseen suhteen
  - 1.6 Häätävarjelu
  - 1.7 Aseenkäyttötilanteet, päätöksenteko ja aseenkäyttömuodot niissä
  - 1.8 Aseenkäytön seuraamukset

1.9 Raportointi

2. Ase- ja varustetekniikka (2 tuntia)
  - 2.1 Asetyypit ja niiden ominaisuudet
  - 2.2 Patruunatyypit ja niiden ominaisuudet
  - 2.3 Varustevyö ja asekotelo
  - 2.4 Aseen ja varusteiden kunnossapito sekä huolto
3. Asekäsittely ja aseiden käyttö (8 tuntia)
  - 3.1 Turvallinen käsittely
  - 3.2 Lataaminen ja tyhjentäminen
  - 3.3 Toimintakunnon tarkistaminen ja yleisimmät viat ja häiriöt
  - 3.4 Häiriöiden poistaminen
  - 3.5 Kotelotekniikat, perusotteet ja -liikesarjat
  - 3.6 Varautuminen ampuma-aseen käyttöön
  - 3.7 Perusliikkumistekniikat
  - 3.8 Varoitus ampuma-aseen mahdollisesta käyttämisestä
  - 3.9 Aseen esilleotto ja koteloon palauttaminen
  - 3.10 Tähtäminen ja laukaisutekniikat
  - 3.11 Valaisimen käyttö aseenkäyttötilanteessa
4. Aseen käytön harjoitus (7 tuntia)
  - 4.1 Perusammunta, vähintään 200 laukausta
  - 4.2 Reaktio tapahtumaan, vähintään 50 laukausta
Harjoitukset on suoritettava enintään 50 laukauksen sarjoina. Sarjojen välin on oltava vähintään 30 minuuttia.
5. Koe (1 tunti)
  - 5.1 Kirjallinen koe kohdissa 1—3 opetetuista asioista
    - * saavutettava vähintään 60 % enimmäispistemäärästä
  - 5.2 Aseen käsittely- ja ampumistaidon tarkastus, johon liittyvä hyväksyty suoritus tulee suorittaa 3 kuukauden kuluessa edellä tarkoitetun opetuksen (kohdat 1—4) päättymisestä
    - * todettava aseiden turvallinen käsittely
    - * alla mainittu ammunta suoritetaan tauluun, jossa tulos muodostuu pystyasennossa olevan A 4 -kokoisen alueen osumista
    - * perusammunta; 15 sekunnin aikana ammuttava paikallaan seisten 6 tähdätyä laukausta 10 metrin matkalta; hyväksyty suorittaminen edellyttää kaikkien laukausten osumista em. alueelle;
    - * reaktio tapahtumaan; ammuttava 4 laukausta 5—10 metrin etäisyydestä 15 sekunnin aikana ampumakäskyn saatuaan; ennen ampumakäskyä aseiden on oltava asekotelossa ja ennen ampumista on annettava varoitus aseiden mahdollisesta käyttämisestä; hyväksyttävä suoritus edellyttää kaikkien laukausten osumista em. alueelle
6. Lisäkoulutus aseiden käsittely- ja ampumistaidon tarkastukseen liittyvän kokeen (kohta 5.2) hylätyn suorituksen johdosta
  - 6.1 Lisäkoulutus aseiden käsittely- ja ampumistaidon tarkastukseen liittyvässä kokeessa havaittujen virheiden ja puutteiden johdosta
  - 6.2 Vähintään 50 perusammuntaan liittyvää laukausta

Aseen käsittely- ja ampumistaidon tarkastukseen liittyvän kokeen voi uusia yhden kerran kohdassa 6 tarkoitettua lisäkoulutusta suorittamatta. Lisäkoulutuksen suorittaminen oikeuttaa yrittämään hyväksytyä suoritusta aseiden käsittely- ja ampumistaidon tarkastukseen liittyvässä kokeessa kaksi kertaa.